

چکیده

پژوهش حاضر با استفاده از روش پیمایشی- توصیفی، عناصر و ویژگی‌های راهنماهای کاربری کتابخانه‌ها در صفحات وب کتابخانه‌های دانشگاهی را مورد بررسی قرار می‌دهد. راهنماهای کاربری تحت وب کتابخانه‌های دانشگاهی در کشورهای آمریکا، انگلستان و ایران، جامعه پژوهش این تحقیق به شمار می‌روند. تعداد ۲۱ دانشگاه به عنوان نمونه انتخاب شدند. تعداد ۱۴ دانشگاه از کشورهای آمریکا و انگلستان با مراجعه به فهرستی که در آن دانشگاه‌ها از لحاظ اعتبار درجه‌بندی شده‌اند، انتخاب شدند. نظر به اینکه دانشگاه‌های ایران از لحاظ اعتبار، درجه‌بندی نشده‌اند، تعداد ۷ دانشگاه که دارای قدمت و در جامعه ایران مطرح هستند مورد بررسی قرار گرفتند. روش گردآوری داده‌ها مشاهده مستقیم و ابزار گردآوری، چک لیست است. چک لیست دارای استانداردهای سواد اطلاعاتی است که توسط انجمن کتابخانه‌های دانشگاهی و تحقیقاتی وابسته به انجمن کتابداران آمریکا تهیه شده است. یافته‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی بدست آمده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ۳۰/۷ درصد عناصر اطلاعاتی چک لیست توسط جامعه پژوهش رعایت می‌شوند. میزان همخوانی عناصر موجود در راهنماهای کاربری تحت وب کتابخانه‌های دانشگاهی کشورهای آمریکا، انگلستان و ایران با چک لیست به ترتیب ۶۲/۹٪، ۲۰/۲٪ و ۸/۹٪ می‌باشد. از ۱۳ گروه عناصر مورد بررسی، آموزش شیوه‌های جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی (۵۰/۳٪) و آموزش جستجوی منابع در فهرست پیوسته (۴۱/۳٪) بیشترین درصد کاربرد را دارد. کمترین درصد کاربرد مربوط به عناصر ارزیابی میزان یادگیری کاربران (۴/۸٪) می‌باشد. ارزیابی راهنماهای کاربری در صفحات وب کتابخانه‌های دانشگاهی هیچیک از دانشگاه‌های مورد بررسی وجود ندارد. از ویژگی‌های راهنماهای کاربری کتابخانه، مرتبط بودن آن با دوره تحصیلی و امکان وجود صدا و تصویر به منظور ایجاد تعامل است که به نظر می‌رسد دانشگاه‌های مورد بررسی به این امر اهمیت نداده‌اند.

الگوی پیشنهادی این پژوهش درخصوص راهنماهای کاربری کتابخانه‌ها در صفحات وب کتابخانه‌های دانشگاهی، شامل عناصر اطلاعاتی چک لیست می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: آموزش کتابخانه‌ای، سواد اطلاعاتی، کتابخانه دانشگاهی، وب.